

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Ystoria Troiana - Cod. Aug. pap. 37

Guido <de Columnis>

[Reichenau], [14. Jahrh.]

Liber XI

[urn:nbn:de:bsz:31-73096](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-73096)

limes salubre puenerunt. Athenas. de
 scendentibus eis igitur manibus ipse Achilles.
 p̄d̄m Calcas Antisthem. Agamemnoni
 Regi et alijs Regibus grecorum duabus q̄pn
 cibus p̄ntavit. et ab Achille narrato
 responsio deorum de futura eorum victoria et
 Troianos et quasi idem Calcas nūa
 us Regis p̄ami motantū responsū
 obtinuit. et de mandato sibi factū ut
 ad Troianos nō iret. et cū grecas du
 rante plior turbine moraret̄ vniūsi
 greca facta sūt yllares. et p̄multo gudio
 celebrant diem festū p̄d̄m Calcas. Ant
 isthem in eorum fidelem accipiunt. et recipi
 unt in sinceritatis amore p̄mittentes
 ei in oib; placide p̄sequi nota sua et
 sic illius dei festo est felicit̄ fact̄ finis.

*Libri xj de grecorum exercitu recedente
 ab Athens.*

Beca responsa receptis a dijs iam
 exoluerunt dies festo cū sequē
 ti die post p̄d̄m festa de p̄rita. Calcas
 ille Troianus Antistes in comitūa
 Achillis et Patrocli ad teptorium
 Agamemnois Regis se contulit mane
 factū ubi iam multi Reges grecorum duces
 et principes ante conuenerat. qui coram
 Rege Agamemnone residebat. quibus p̄
 Achillem Patroclū et Calcam salu
 tis oraculo resolutis ac eis ab eis debi

te relationis obtento responsio se inter alio
 modis sessionibus collarunt et statim
 ab eodem Calcas iuxtrato silencio in eum audire
 et p̄d̄m dixit hec uerba. O. nobilissimi
 Reges duces et principes qui in p̄nti aggra
 cionis ordine uicti estis. nō ne fuit unū
 p̄mpalis intentio contra Troianos publi
 cos hostes uos arma capere. q̄ sub
 tanto facinore ab eis commissio contra se
 uerā uirtutē potētiā nō ne creditis. aut
 putatis Regē suamū inter nos explo
 ratore. suos hinc furtive qui p̄cor bi
 cios singla deum deidia mittit. Illi
 nichil aliud ita utile putetis. pagē quā
 ei optentia indulgē spacia libertatis
 ut p̄ eū quesita p̄sidia cumulet. et sibi
 cotidie multa s̄sidia conuertet. cū tān
 tūps sint. iam exacta curricula q̄d̄ ip
 tenti manu debuerit. iam in uadē Regnū
 eius. nō ne p̄ntis estatis plures iam
 euoluti sūt mēses. in quibus nauigatio
 tūps nob̄ se dedit. acceptū. cū oīo placi
 ta sint maria que nauigare uolentibus
 blandiunt. et dula sibilo zephyri asp̄nā
 tes p̄equoreas plamias nauigare uo
 lente. in dulcedine aenis. et serenitatis
 iurant. Cur in estatis estu. nō estuar
 ams p̄mania disilere. ut dula nauiga
 cōis aura p̄nti felicitate remige nōz hostiū
 p̄uentis ad hostis. ut eorum aures firma

ptereat de nra sollicitudine curiosa. no
 ut deuisa morosa desidia gaudeant. p
 qua intantia nra desideria paelantur.
 Nūqd q uobis frustratiā cōtis pmiss
 sa deoz qui forte ppter maū īgratitu
 dinis possūt ī otinū cōmutari nū
 pite īg' moras solute n. mes. q uela
 eaz eleuetis ī altum. ut festinant
 ytra hostes nros. dīs finētib; nrm
 iter omimode maturētis. ut depmī
 sa deoz uelocit' q finali' ptingatis.
 Et sic ūbis suis idem Calcas tūm
 finē fecit. Verbis īg' Calcās aboib;
 intellectis dum omīs comitē: pio
 b. mt. illa. Agamēnon statū man
 dauit ut vniūsi de exatu pterter
 te sonitū moneant q illic naues
 ascendant. ab Athenaz portu felicit'
 discessū nec mora ad tūbe sonitum
 vniūsi naues ascendūt. no datos fi
 nes exoluūt quib; erant naues īp
 firmit' colligate. q amari sub ducti
 anchoris et receptis ī naues. vela en
 gunt que dū uentoz spūmīna im
 buunt et extendūt. alto pelago se
 cōmittūt. nūdn; eī se p maris spacia
 p xv. stadia elaguerunt a portib; Athe
 naz. cū subito seren' aer. qui nau
 gantib; ardebat. ceas obduat' ni
 bibus. noctē ficticiam inducēdo. quāc

Verba nro cal
 casis in istis
 troian p dicit
 dū eēt ī pnaa
 Agamēnonis et
 a hoꝝ regū mer
 etū ptoꝝ qm
 tibiā.

Nota de
 m calcas
 pessimi
 qe ma
 nos

mugit aer tonitruoz crebū ī quiescē
 et crebre conuulsiōes noctē ficticiā re
 pentis suis fulgorib; uertūt ī diem
 et excolatis nubib; ī mēse pluuie diffū
 dunt' cū rei cū exasperati uētū tūme
 scā mana mōtuosās se erigunt īpaelat'
 quare nauigātes ipōs maxim' timor
 et tremor ī uadit. dum se uideāt ī mo
 tis discimie ostentatos. Sed ille Calcas
 dyonius Inuites scis suis exortia
 cōmib; ut erat pms ī eis dixit se tū
 perape tante cladis dixit eī dy. mam
 deam nra cūdia mltā comotaz. p eo qd
 de recessu nro. Ib Athenaz portu sibi
 sacrificiū oblatū. nō extiterat. auole
 tib; p fiasa. Suasit g' Agamēnoni
 Regi ut omīs naues ī Aulid; siluā
 flexis uelis mōtinēti dūtant. ubi ī
 templo. quo colitur p dā dyana īp
 Agamēnō sacrificiū ipi deē offerre
 manu sua. nā sedata dyana inuētē
 tēpstatē. euane scē faciat. q tēpus
 nauigātois nobis parabit acceptū.
 Nec morā iuxta pscilū. p dā Calcas
 Agamēnone mādate. naues omēs
 mutatis uelis et temoib; coaptatis
 ī Aulidem siluā. silue pueiunt que
 nō mltāz erat remota ab ipis. Agamē
 non itaq; Rex festin' descendit ī tēplū
 Dyane tēplūz aduūt. cui de uoto corde

Nota
 siluā

ppys manib; quedam oblata pecuniam in
 sacrificium dederunt. Confestim igitur
 marina tempestas enavit et aer un-
 dique serenatus uestes exiit et deposuit
 nubilosas. quiescit maria et naviga-
 re volentibus indulget eorum pluviae bla-
 dium. *Luna dicitur* Ex hoc loco quidam sapientes di-
 cere voluerunt qui in astronomie op-
 tate laborant. quod dynamis que et ipse
 luna sit divina innoxia et uia circulo
 situatur fortunata ut sit in domo de-
 cima vel undecima cum fortuna. ab omni
 aspectibus aliorum felicitatis planetarum. et hac
 ratione utuntur astronomi usque in hodie
 non diem. omnia itaque tempesta sedata
 post sacrificium ab algamenone dyane
 libatur. statim omnibus grecorum exeat
 somitu tubete dictante naues ascendit.
 et felix navigatio portus ad tyoniam
 puicias cum in columitate puenit et cum
 dam castri felix portu intrat ubi nau-
 ius eorum secure receptis. cum portu ille
 fuisset cupax ipse. Greca naues ipse in
 eo tutam stationem designat. Huius autem Ca-
 stri et portus nomini phingius datus in
 suo codice non omisit. Sed hoc est tamen
 ut in alijs codicibus inuenit. quod Bariona
 ba ab malis uocabatur forte pro quod
 grecorum exeatus panas diebus fuit moratur
 in illo. huius uero castri habitatores qui cole-

*bellum
 gmittit
 me pres
 p. v. v. v. v.
 fu. d. d. d.*

in armata manu cursu precipiti puen-
 iunt ad litus portus grecos arce ne in-
 terram descenderent fatuus in eos qui
 consiliis propositis aspirantes cui rei ca-
 fatue ingreos irruunt qui iam itaque
 descenderant. maris fatigante laxati
 bellum fatuum instituerunt contra eos. Sed
 Greca innumabili quantitate armati descen-
 dentes metibus eis sue fatuitatis penas
 et solunt. nam et eos iore gladii percussit.
 qui pro multitudine grecos sustineat ali-
 quatenus non ualentes fuge subsidio
 se committunt. propter quod ad ipsius castri
 cacumina festinant hanel me se an-
 grecorum faciem dispertes. Greca ne-
 o sequentes miserios qui fuga precipiti
 an eos se eripere nunc nauerunt. eos
 captos morti emaciant singulos quo-
 que incipiunt morti tradunt molent ca-
 strum ascendunt quod aptis iannis ob-
 receptione fugientium incolis inueniunt
 intrant in illos et in miserios ibi reptos
 qui iam defecerunt uiribus dissolutis au-
 detur irruunt ferro incidunt. Castri
 capuit et perdam et fca pda minor
 castri ipsius et queque forcia subit
 eiaur pruna. Nec mora deceptis
 oibus unctis ibidem omnibus et singulis
 Ruyna delectis. Greca uictores redeunt
 ad eorum naues et ascendunt in ipse illic

*Greca de secundi
 metiam qd tui
 nos castra pm
 capuit qm lra
 mala gmittit
 p eos.*

intant manā et recto remige apud
portū. Venedon ueiunt. ibiq; eis salu
bitur applicantib; iunctis eaz nāuū
Anchōis ī p̄fūdō uehsq; depōit; in
trant ylanē portū ip̄m. Erat autē p̄dē
tenedon Castriū quoddāz ī fortitudi
ne magna firmatūz hitacōmbū
m̄ltis circū circa replectū m̄lti di
uicijs opulentū cum locus ille san
ctus amēnus delicias t̄restib; q̄ ma
nūis q̄ p̄ se m̄liana t̄n ut sup̄a
relatūz est. distabat a Troya. Habi
tatores uō castri p̄dē timētes exadi
um delē ip̄is ad arma p̄siluūt. Ca
stri ip̄m minuit belliohis d̄nis
et armis et se offēssioi oppōnē cō
tra ḡcos potētē instituit. nōsi. Gre
ci autē eoz nāuū omōde colligatis
ī portū et eis ibi turā statōne receptū
armati descendūt int̄ra; ī glomero
sa m̄ltitudine pugnatoz quecūq; ī
ueiunt impaci p̄da uolētē expōnūt
ī mōlas qui se om̄i eos totis umib;
fatigebāt ī festis cōnatib; duris
agḡssione exēcent. et ideo m̄tē eos q̄
Troyanos Castri ip̄is crudelit̄ tellū
feruet. q̄ durū plūz extuat int̄rē eos.
Cui rei cā m̄lti cadūt ex troyanis
gladijs m̄fecti. S; p̄les et ḡcas ad
quoz exadiū seu m̄ndōz; Greca arm̄

hanelantes morti q̄ uulnētib; uolūta
se p̄ntant; m̄lti ex Greca int̄ant; int̄
alta nec nō et de Troyanis q̄ plures
ser demū troyani s̄stine ḡcoz ī m̄rabi
lem m̄ltitudine nō ualentes fuge sub
sidio se cōmittūt; et quib; fuge haur
nō fuit alia causa s̄sidij q̄ lapsi fuge
ad troye alta menia puenire. Illi uō
quib; nō p̄fuit feruō int̄erunt q̄ acerbā
morte crudelit̄ uitas soluunt. Sicq;
a Greca Castri ip̄is ambitu m̄cepto.
imp̄dīm castri uenit ip̄m ī magna po
tencia debellantes. Troyani uō ordina
tis tellis eoz ī s̄mitate muroz adū
sus ḡcos duram q̄ duram defēssioē;
oppōnūt; tūc eos iactis lapidib; obm̄it
mic eos int̄erunt; uibrantē lanceaz;
nūc ip̄os iaculis acutis afficiūt; nunc
balistaz; crebas sagittis emissis ip̄os
letalit̄ uulnerāt; q̄ extreme morti q̄
tradūt. Greca uō duris genēz machi
nis ordinatis ac duris arētib; īstū
tis ī duris locis q̄ plurib; tellis sca
lis appōit; letalit̄ impetūt; durā bella
cione troyanos; in quoz debellacōe m̄lti
ex ḡcas strēnūt; ascalis; quotubih; nū
nōsi; puenientes int̄ra; fractis cernib;
uitāz exalant. Greca ḡ; passim int̄erūt.
S; demū troyani m̄lto labore laxati se
Linguida et effeminata defēssione

tuentē / Ad quoz Sica intolleabili copia
 pugnatōz gloriaeola inſiſtenāā cont
 Troyanos p̄ſcalas ip̄as. Caſtrū aſcendit
 alij p̄ fenestras alij p̄ murōz libem̄ ſū
 mitates / et eoz p̄muros uexilis appōi
 tis inuēp̄ſacōz ſuoz mēſector abei
 quot quot ex ip̄is iueniūt aut gla
 dio p̄mūt aut ruina nemi p̄cūt / et
 etatis diſcreacōe nō hita uniuſos mu
 cione trūcatos accidit. Et dum nulls
 troyanoz uiuere int̄cos. Sica leuibu
 la Caſtrū ſautant qd qd inueniūt utile
 nypaa p̄da ſubripunt et aſportāt et
 omibz locis de rex ablaacōe p̄mit uacua
 tis. demū Caſtrum ip̄m eūtere decerue
 runt. Proſtratiſq; memys altis ip̄is
 totū ſondit ex ruina murisq; ſolutis
 q̄ inſacie t̄re deiectis tam de iacencūz
 ſtudio q̄ ignūz flammis uoniabz ſub
 miſſoz altū. Benedon vniū tenet. et
 ſic ualſatis omibz q̄ ar̄repti ſū uic
 tores / cū p̄da maxima eoz reuertunt
 ad naues. *liber. xy de Conſilio Ag
 menonis q̄ mittant ambaxiatores
 ad requirēdum p̄ſiamū de ſatiſſacōe
 iure grecis illate*
BRea itaq; de p̄dcais duobz caſtri
 et eoz mōlis / ab ſoluta uictōiā
 p̄ obſenta dum ip̄ta tenedon q̄ em
 plamae / uti ducēt laxioz. ſga

lō. p̄mā
 uictōiam
 ḡoz q̄
 troyanoz

menon Rex. circa regim̄is ſui / offm̄
 curam ſtudioſam ex̄cens. vniūſos
 ḡoz / ad quos capta p̄da / puenerat.
 de rebz q̄ ſpolijs troyanoz / q̄ duobz
 Caſtris / ip̄is / ad ſe uenie mandant.
 q̄ ut oia que ceperunt / ex p̄da p̄dca
 ſecū afferāt. Cui ſtatim audito p̄cepto
 duas eoz / om̄ez obediencā obſeruat
 cū omibz rebz captis ab eis / conz ip̄o
 celent̄ acceſſerūt / ſecū uniuſa capta
 ex p̄da p̄dca / imp̄na p̄dca regis / ſga
 menonis / illico deſſerente / de q̄bz
 p̄ eundē regē / diſtribucōibz ſcis / equi
 ea vniūq; diſtribuit ſim̄ menta
 et qualitates ip̄oz / qui ad obtinendā
 uictōiāz / Caſtroz ip̄oz / mortē / quūſiā
 nō utarūt. ſc̄ictis iḡ p̄dcais equis
 diſtribucōibz / ut eſt d̄m̄. int̄ hoies
 bellicoſos. Item Rex uoce p̄oma uillit
 mandari. vt vniūſi Reges / duces
 q̄ ḡoz p̄ncipes / ſequētis diei autōm
 ſurgente / cum alijs maioribz ex̄citu
 ip̄oz / i eadem plamae ouerent / ubi ſc̄
 celebrare ḡnāle colloquū intendebat.
 Diei ſequētis iḡ maneſtō / om̄s reges
 ḡoz / duces q̄ p̄ncipes / q̄ maiores ex̄ci
 tus eoz dē / imp̄dca plamae ſatis pla
 nē ouenerūt / et eis cōmodis ſeſſioi
 bus collocati. p̄dcais ſgamenon Rex
 ſua dext̄a manu / q̄ om̄s iſſu tacitū

Celebratio ḡnā
 lis colapny
 Oio ſgām̄ uult
 plamae t̄oie